

Prihodnost izobraževanja odraslih v srednjih šolah

Lipica, 20. 3. 2025

Spremembe IO:

Izobraževanje odraslih se bo v prihodnosti **močno spremenilo** zaradi hitrega tehnološkega napredka, digitalizacije in potrebe po stalnem prilagajanju trga dela.

Ključne spremembe in smernice, ki jih lahko pričakujemo, so:

1. Personalizirano izobraževanje

- Uporaba umetne inteligence (AI) za prilagoditev učnih vsebin potrebam vsakega posameznika.
- **Mikroučenje** («microlearning»): kratki, ciljno usmerjeni tečaji, ki omogočajo večjo prilagodljivost.

2. Izobraževanje skozi celotno življenje («lifelong learning«)

- Izobraževanje kot stalnica poklicne poti.
- Spodbujanje zavedanja posameznikov o pomembnosti stalnega učenja.

3. Digitalizacija in virtualna resničnost

- Online tečaji, spletne platforme, interaktivne aplikacije.
- Virtualna (VR) in obogatena resničnost (AR) za simulacijo praktičnih situacij.

4. Praktično usmerjeno izobraževanje

- Povezovanje z gospodarstvom in prilagajanje programov neposredno potrebam podjetij.
- Krepitev **kompetenc prihodnosti**, kot so kritično razmišljanje, reševanje kompleksnih problemov, digitalne kompetence, ustvarjalnost in veščine vodenja.

Ukrepi za učinkovito izobraževanje odraslih v prihodnosti (že danes):

1. Krepitev digitalnih veščin odraslih

- Uvajanje obveznih osnovnih tečajev digitalne pismenosti.
- Finančna podpora in subvencije za manj digitalno usposobljene skupine.

2. Vzpostavitev fleksibilnih izobraževalnih programov

- Modularni pristop, kjer lahko odrasli izbirajo kratke, specifične module glede na potrebe delovnega mesta.
- Spodbujanje kratkotrajnih in intenzivnih programov (bootcampi, mikroučenje).

3. Podpora delodajalcev in države.

- Davčne olajšave za podjetja, ki aktivno vlagajo v izobraževanje zaposlenih.
- Sistemi financiranja, ki omogočajo odraslim posameznikom cenovno dostopnost dodatnega izobraževanja.

4. Spodbujanje mentorstva in medgeneracijskega sodelovanja.

- Organizirane mreže mentorjev, ki prenašajo praktično znanje in izkušnje.
- Uvajanje obratnega mentorstva, kjer mlajše generacije usposablajo starejše v digitalnih veščinah.

5. Merjenje učinkov izobraževanja

- Redno spremljanje učinkovitosti izobraževalnih programov skozi kazalnike uspešnosti (zaposljivost, karierni razvoj).
- Uporaba podatkov za nenehno izboljševanje in prilagajanje vsebin.

Z izvajanjem teh ukrepov lahko bistveno povečamo **pripravljenost odraslih** na izzive prihodnosti in jim zagotovimo uspešno vključevanje v hitro spreminjajočo se družbo.

Za dodatne informacije o prihodnosti izobraževanja odraslih in ukrepih za njegovo izboljšanje lahko preučite naslednje vire:

1. **Nacionalni program izobraževanja odraslih 2021–2030**: Ta dokument ponuja izhodišča za pripravo novega nacionalnega programa izobraževanja odraslih, vključno z dosežki in pomanjkljivostmi prejšnjega programa ter predlogi za prihodnje ukrepe.

2. **Manifest** za učenje odraslih v 21. stoletju: Evropsko združenje za izobraževanje odraslih (EAEA) v tem manifestu predlaga ustvarjanje učeče se Evrope, ki bo imela potrebne spretnosti, znanje in kompetence za pozitivno soočanje s prihodnostjo.

3. **Resolucija o nacionalnem programu** izobraževanja odraslih 2022–2030: Ta resolucija določa cilje, prednostna področja in ukrepe za zagotavljanje in izvajanje izobraževanja odraslih v Sloveniji ter okvirni obseg javnih sredstev za to področje.

4. **Priporočila EU ministrov** za izobraževanje o kombiniranem učenju in evropski agendi za izobraževanje odraslih: Ta priporočila opredeljujejo ukrepe za bolj odporne izobraževalne sisteme ter postavljajo temelje za uspešnejšo, vključujočo in pravičnejšo Evropo prihodnosti.

5. **Deklaracija o izobraževanju odraslih**: Evropska stroka je na konferenci predstavila deklaracijo, ki opredeljuje priporočila in strokovne zaveze za razvoj izobraževanja odraslih v naslednjih desetih letih.

5. Evropska agenda za izobraževanje odraslih: Ta agenda določa vizijo za izobraževanje odraslih v Evropi do leta 2030, s poudarkom na vseživljenjskem učenju in prilagajanju izobraževanja potrebam trga dela.

6. EPALE – Elektronska platforma za izobraževanje odraslih v Evropi: Gre za odprto večjezično skupnost za izobraževalce odraslih, ki ponuja vire, novice, dogodke in mreženje na področju izobraževanja odraslih.

7. **Erasmus+ program:** Ta program EU podpira izobraževanje, usposabljanje, mladino in šport v Evropi ter ponuja priložnosti za izobraževanje odraslih skozi mobilnost in sodelovanje v projektih.

Ti viri ponujajo celovit vpogled v trenutne in prihodnje strategije in ukrepe EU za prihodnost izobraževanja odraslih ter predlagajo ukrepe za izboljšanje njegove učinkovitosti.

FINANCIRANJE 2024

V Sloveniji se financiranje izobraževanja odraslih načrtuje in izvaja prek **Letnega programa izobraževanja odraslih (LPIO)**, ki ga pripravijo pristojna ministrstva. Ta program določa izobraževalne programe in dejavnosti, ki se bodo izvajali in financirali s sredstvi državnega proračuna v posameznem letu.

V Letnem programu izobraževanja odraslih Republike Slovenije za leto 2024 so bila sredstva **72.853.551,56 €** razdeljena med različna ministrstva na naslednji način:

- Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje (MVI): **31.902.667,62 €**
- Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti (MDDSZ): 22.712.382,58 €
- Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (MKGP): 13.399.551,90 €
- Ministrstvo za okolje in prostor (MOP): 365.624,82 €
- Ministrstvo za zdravje (MZ): 10.428.008,00 €
- Ministrstvo za kulturo (MK): 2.437.308,11 €
- Ministrstvo za pravosodje (MP): 688.000,01 €
- Urad Vlade Republike Slovenije za oskrbo in integracijo migrantov (UOIM): 1.000.000,00 €

Ti podatki izhajajo iz Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih v Republiki Sloveniji za obdobje 2022–2030.

Pomembno je omeniti, da se lahko dejanska razporeditev sredstev med leti razlikuje glede na proračunske spremembe in prioritete naloge posameznega leta.

Za najnovejše in natančne podatke je priporočljivo preveriti aktualne Letne programe izobraževanja odraslih, ki so dostopni na uradnih spletnih straneh pristojnih ministrstev ali vladnih služb.

Hvala za pozornost!